

Rede von Botschafter Jiří Čištecký – Plötzensee, 9. September 2025

Sehr geehrte Damen und Herren –
verehrte Gäste –
liebe Freunde,

wir begegnen uns heute an diesem Ort –
der zum Symbol des Leidens, aber auch der Tapferkeit und der Treue zu den Idealen der **Freiheit**
geworden ist. –

Am Jahrestag der sogenannten „Blutnächte“ vom September 1943. –

Das Gefängnisareal Plötzensee in Berlin war während der nationalsozialistischen Diktatur –
eine der zentralen Hinrichtungsstätten des Dritten Reiches. –

Zwischen 1933 und 1945 wurden hier fast dreitausend Männer und Frauen hingerichtet –
darunter auch 671 Bürger des damaligen Protektorats Böhmen und Mähren. –

Die Tschechen bildeten damit nach den Deutschen – die zweitgrößte Opfergruppe. –

Heute sind wir hier – um ihrem Andenken unsere Ehrerbietung zu erweisen. –

Wir sind hier, um uns nicht nur der Schrecken zu erinnern, die sich hinter diesen Mauern
abspielten –

sondern auch der Stärke und des Mutes jener, die ihnen die Stirn boten. –

Ihr **Opfer** war nicht vergeblich. –

Es wurde in den Boden gesät –

aus dem später unsere **Freiheit** und unsere **Demokratie** erwachsen. –

Ich möchte daran erinnern –

dass sich unter den Opfern von Plötzensee Widerstandskämpfer aus allen Schichten der
tschechischen Gesellschaft befanden: –

Legionäre und Soldaten – Mitglieder des Sokol – Studenten und Lehrer – Priester, Arbeiter wie
auch Intellektuelle. –

Was sie einte, war der Wille, dem Unrecht nicht zu erliegen. –

Sie wussten, dass sie für ihre Haltung mit dem höchsten Preis würden zahlen müssen. –

Und doch hielten sie stand. –

Ihre Geschichten sind uns eine **Botschaft**. –

Eine **Botschaft**, dass auch in dunklen Zeiten – der Mensch die Wahl hat, der **Wahrheit** und der
Gerechtigkeit treu zu bleiben –

und gegen **Totalitarismus** und **Willkür** anzukämpfen. –

Jede dieser Geschichten ist nicht nur ein Kapitel in der Geschichte des tschechischen
Widerstandes gegen den **Nationalsozialismus** –

sondern auch ein Teil des Mosaiks, das unser nationales Gedächtnis bildet –

und Grundlage unseres nationalen Stolzes ist. –

Heute leben wir in einer Zeit – in der uns erneut bewusst wird, dass **Frieden** und **Sicherheit**
keine Selbstverständlichkeit sind. –

Der Krieg ist nach Europa zurückgekehrt – und bringt Millionen Menschen unsägliches Leid. –
In der Ukraine sterben Menschen wieder für ihr Vaterland und für die **Freiheit** –
die sie mit der Waffe in der Hand verteidigen müssen. –
Umso dringlicher müssen wir uns vergegenwärtigen –
dass **Freiheit** und **Demokratie** unseren Schutz brauchen –
nicht nur gegen Bedrohungen von außen –
sondern auch gegen Gleichgültigkeit, Vergessen und den Versuch, die Verbrechen totalitärer
Regime zu relativieren. –

Der heutige Gedenkakt an diesem Ort erinnert uns zugleich symbolisch daran –
dass **Freiheit** niemals selbstverständlich ist. –
Und dass es unsere Aufgabe bleibt – sie im Alltag zu pflegen, damit sich solche Tragödien nie
wiederholen. –

Sehr geehrte Damen und Herren, –

im Anschluss an die Ausstellung „Tschechische **Opfer** von Plötzensee“, –
die im Sommer 2023 von der Gedenkstätte Deutscher Widerstand in Zusammenarbeit mit dem
tschechischen Historiker Dr. Jan Uhlíř erarbeitet –
und von unserer **Botschaft** unterstützt wurde, –
wollen wir beginnend mit diesem Jahr – jährlich der tschechischen **Opfer** von Plötzensee
gedenken. –

Die heutige – und zugleich erste – Gedenkfeier ist General Václav Ždimal von der
Tschechoslowakischen Armee gewidmet –
über den sein Urenkel, der in der Nähe von Berlin lebende Arzt Tomáš Filip, sprechen wird. –
Ich möchte Herrn Filip an dieser Stelle danken –
für sein ehrenamtliches Engagement und für die Tätigkeit der von ihm gegründeten FF-Stiftung, –
die sich unter anderem dem Andenken an die tschechischen **Opfer** des **Nationalsozialismus**
widmet. –

Ich schätze es sehr – dass zu unserer ersten Gedenkveranstaltung in Plötzensee auch einige Gäste
aus Tschechien angereist sind. –

Ich danke den Nachkommen der hier hingerichteten Persönlichkeiten, die heute
hierhergekommen sind: –

Frau Alexandra Hráská, Urenkelin von Vasil Škrach, –
und nicht zuletzt dem Historiker Jan Boris Uhlíř, Urenkel von Jan Uhr. –

Ich danke Ihnen allen.

Inoffizielle Übersetzung

Projev velvyslance Jiřího Čistěckého – Plötzensee, 9. září 2025

Vážení dámy a pánové, vážení hosté, drazí přátelé,

dnes se scházíme na tomto místě, které se stalo symbolem utrpení, ale také statečnosti a věrnosti ideálům svobody. V den výročí takzvaných „krvavých nocí“ ze září 1943.

Vězeňský areál Plötzensee v Berlíně byl během nacistické diktatury jedním z hlavních popravčích míst Třetí říše. Mezi lety 1933 a 1945 zde bylo popraveno téměř tři tisíce mužů a žen mezi nimi i 671 občanů tehdejšího Protektorátu Čechy a Morava. Češi tak po Němcích tvořili druhou největší skupinu obětí.

Dnes jsme zde, abychom uctili jejich památku. Jsme zde, abychom si připomněli nejen hrůzy, které se odehrály za těmito zdmi, ale také sílu a odvahu těch, kteří se jim postavili. Jejich oběť nebyla marná. Byla zaseta do půdy, z níž později vyrostla naše svoboda a demokracie.

Rád bych připomněl, že mezi oběťmi z Plötzensee byli odbojáři ze všech vrstev české společnosti: legionáři a vojáci, členové Sokola, studenti a učitelé, kněží, dělníci i intelektuálové. Spojovala je vůle nepodlehnout nespravedlnosti. Věděli, že za svůj postoj zaplatí nejvyšší cenu. A přesto vytrvali. Jejich příběhy jsou pro nás poselstvím. Poselstvím, že i v temných časech má člověk na výběr, zda zůstane věrný pravdě a spravedlnosti a bude bojovat proti totalitě a svévoli. Každý z těchto příběhů není jen kapitolou v historii českého odboje proti nacismu, ale také součástí mozaiky, která tvoří naši národní paměť a je základem naší národní hrdosti.

Dnes žijeme v době, kdy si znovu uvědomujeme, že mír a bezpečnost nejsou samozřejmostí. Válka se vrátila do Evropy – a přináší milionům lidí nesnesitelné utrpení. Na Ukrajině opět umírají lidé za svou vlast a za svobodu, kterou musí bránit se zbraní v ruce. O to naléhavěji si musíme uvědomit, že svoboda a demokracie potřebují naši ochranu, nejen před vnějšími hrozbami, ale také před lhostejností, zapomněním a pokusy relativizovat zločiny totalitních režimů.

Dnešní vzpomínková akce na tomto místě nám zároveň symbolicky připomíná, že svoboda není nikdy samozřejmostí. A že je naším úkolem ji v každodenním životě pěstovat, aby se takové tragédie již nikdy neopakovaly.

Vážení dámy a pánové, v návaznosti na výstavu „České oběti z Plötzensee“, kterou v létě 2023 připravilo Památné místo německého odporu ve spolupráci s českým historikem Dr. Janem Uhlířem a kterou podpořila naše ambasáda, chceme od tohoto roku každoročně vzpomínat na české oběti z Plötzensee.

Dnešní – a zároveň první – vzpomínková akce je věnována generálu Václavu Ždímalovi z Československé armády kterém bude hovořit jeho pravnuček, lékař Tomáš Filip, žijící nedaleko Berlína. Rád bych zde poděkoval panu Filipovi za jeho dobrovolné nasazení a za činnost nadace FF, kterou založil a která se mimo jiné věnuje památce českých obětí nacismu.

Velmi si vážím toho, že na naši první vzpomínkovou akci v Plötzensee přijeli také někteří hosté z Česka. Děkuji potomkům osobností, které zde byly popraveny a které dnes přišly: paní Alexandře Hráské, pravnučce Vasilu Škracha, a v neposlední řadě historikovi Janu Borisovi Uhlířovi, pravnučkovi Jana Uhra.

Děkuji vám všem.